

A Magyar Kémikusok Egyesületének
– a MTE SZ tagjának –
tudományos ismeretterjesztő
folyóirata és hivatalos lapja

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: KISS TAMÁS
Olvásószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztők:

ANDROSITS BEÁTA, BANAI ENDRE,
JANÁKY CSABA, KOVÁCS LAJOS,
LENTE GÁBOR, NAGY GÁBOR,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztőségi titkár: SÜLI ERIKA

Szerkesztőbizottság:

SZÉPVÖLGYI JÁNOS,
a szerkesztőbizottság elnöke,
SZÉKERES GÁBOR] örökös főszerkesztő,
ANTUS SÁNDOR, BECK MIHÁLY,
BIACS PÉTER, BUZÁS ILONA,
GÁL MIKLÓS, HANCSÓK JENŐ,
HERMECZ ISTVÁN, JANÁKY CSABA,
JUHÁSZ JENŐNÉ, KALÁSZ HUBA,
KEGLEVICH GYÖRGY, KOVÁCS ATTILA,
KÖRTVÉLYESI ZSOLT,
KÖRTVÉLYESSY GYULA,
LIPTAY GYÖRGY, MIZSEY PÉTER,
MÜLLER TIBOR, NEMES ANDRÁS,
RÁCZ LÁSZLÓ, SZABÓ ILONA,
SZEBÉNYI IMRE, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Kapják az egyesület tagjai és a megrendelők

A szerkesztésért felel: KISS TAMÁS

Szerkesztőség: 1015 Budapest, Hattyú u. 16.

Tel.: 36-1-225-8777, 36-1-201-6883,

fax: 36-1-201-8056

E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete

Felelős kiadó: ANDROSITS BEÁTA

Nyomdai előkészítés: Planta-2000 Bt.

Nyomás és kötés: Mester Nyomda

Felelős vezető: ANDERLE LAMBERT

Tel./fax: 36-1-455-5050

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete

Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank

10700024-24764207-51100005 sz.

számlájára „MKL” megjelöléssel

Előfizetési díj egy évre 10 200 Ft

Egy szám ára: 850 Ft. Külföldön terjeszti

a Batthyany Kultur-Press Kft.,

H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.

1251 Budapest, Postafiók 30.

Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:

SÜLI ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,

1015 Budapest, Hattyú u. 16. Tel.: 36-1-201-6883,

fax: 36-1-201-8056, e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális számaink tartalma,

az összefoglalók és egyesületi híreink,

illetve archivált számaink honlapunkon

(www.mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541

HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)

HU ISSN 1588-1199 (online)

A lap megjelenését a Nemzeti Kulturális Alap
támogatja

Nemzeti
Kulturális
Alap

„Igyál, a többit majd hozza a bor.”

Hamvas Béla

A Magyar Kémikusok Lapjának különleges, borról szóló tematikus számát tartja kezében a Tisztelt Olvasó. Sokakban bizonyára ellentmondásnak tűnik ez, hiszen a közhiedelem szerint a kémia sok mindennek a megrontója, egészségre káros anyagokkal foglalkozik, a természetes anyagokat mesterségesen befolyásolhatja és nem utolsósorban élelmiszereknek, így a bornak is a hamisítására ad lehetőséget. E lehetőséget ugyan elismerve, e sommás ítéletet teljességgel elfogadhatatlannak tartom. Az életfolyamatok – a szőlőben és a szüretet követő erjedésben végbemenő változások is – mind kémiai átalakulásokat foglalnak magukban, melyeknek ismerete nélkülözhetetlen, ha a szőlővel-borral szakszerűen szeretnénk foglalkozni. Feljegyzések (Y. Margalit: „Concepts in Wine Chemistry”, The Wine Appreciation Guild, San Francisco, 2. ed., p. ix, 2004) tanúsítják, hogy a múlt században Kaliforniában élt világhíres borászprofesszor, M. A. Amerine egy előadásában a következő kijelentést tette: „Ha fiatal lennék és borásznak készülnék, mindegyiknél kémiai tanulnék.” S bár a kémiai tudással – mint minden más ismerettel – vissza lehet élni és a rossz szolgálatába lehet állítani, éppen ez a tudás teszi lehetővé a bor mind teljesebb megismerését és a hamisítások kiszűrését.

Az itt következő írások e nemes ital legkülönbözőbb vonatkozásait járják körül. Olvashatunk néhány, a borban előforduló, sok esetben élettanilag is fontos vegyületről, borvidékekről, borközeljáról, és nem maradt ki a borral kapcsolatos egyéb más fontos tevékenység, mint a kóstolás vagy az anekdotázás sem.

Mi, kémikusok, ezzel az összeállítással tisztelgünk 2011, a Kémia Nemzetközi Éve előtt.

Hajós György
vendégszerkesztő

TARTALOM

• Tiffán Zsolt: Köszöntő	334
• Antus Sándor: A polifenolok szerepe a szőlő és a bor életében	335
• Kállay Miklós, Kerényi Zoltán: Borok kis koncentrációjú szerves savai	338
• Vékey Károly, Lőrincz György, Harangi János: Elválasztás-technikai és tömegspektrometriás módszerek alkalmazása a borok vizsgálatában	342
• Nagymarosy András: A klimatikus tényezők szerepe a borok kémiai összetételének kialakulásában	346
• Hajós György: A „Magyar Tudományos Akadémia bora” borverseny 2011-ben	350
• Rohály Gábor: Művészet-e a borkóstolás?	352
• Hajós Dániel, Hajós György: A tokaji bor	354
• Gráf László: A borozás öröme: San Francisco és Dörgicse	357
• Szollár Lajos: A Janus-arcú bor	358
• Rác László: A kémia oktatása és a borkultúra az Eszterházy Károly Főiskolán	362
• Wartha Vince: A vörös borok hamisításáról (1880)	364
• Sárkány Péter: Szőlőmagban az egészség?	365

Címlap:
Hajós György
felvétele